

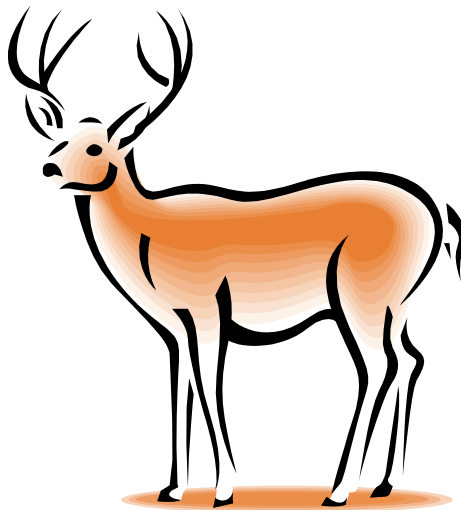
Wielkopolska Izba Rolnicza

ul. Gołęcińska 9, 60-626 Poznań, tel. +61 847 84 80, fax +61 842 04 52
e-mail: wirpoz@wir.org.pl, www.wir.org.pl

SZKODY ŁOWIECKIE

- poradnik dla rolników -

(aktualizacja maj 2013)

Spis treści

1. Wstęp
2. Schemat postępowania przy powstaniu szkód łowieckich
3. Wzory pism:
 - protokół oględzin i szacowania,
 - zgłoszenie szkody łowieckiej – oględziny,
 - zawiadomienie o zbiorze – szacowanie ostateczne,
 - zgłoszenie założenia/ zamiaru założenia uprawy,
 - pełnomocnictwo,
 - polubowne załatwienie sporu,
 - wezwanie do zapłaty,
 - pozew do sądu.
4. Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie – wyjątki
5. Umowa dzierżawy obwodu łowieckiego - wyjątki
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych.
7. Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie określenia terminów zakończenia okresów zbioru gatunków roślin uprawnych w województwie wielkopolskim.
8. Szkody, za które odpowiada Skarb Państwa
9. Wniosek o odszkodowanie za szkody wyrządzone przez bobry

WSTĘP

W związku z pojawiającymi się wieloma pytaniami i problemami z szacowaniem szkód łowieckich potrzebna jest rzetelna i praktyczna wiedza na ten temat. Pozwoli to na uniknięcie wielu nieporozumień i nerwów, zarówno ze strony rolników jak i myśliwych. Mamy nadzieję, że ta publikacja będzie w tym pomocna.

Ustawa prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (Dz.U.05.127.1066 ze zm.) stanowi, iż dzierżawca bądź zarządca obwodu łowieckiego - którym jest najczęściej koło łowieckie - zobowiązany jest do wynagrodzenia szkód, które zostały wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie i sarny bądź też przy wykonywaniu polowania. Ustawa nakłada jednocześnie na właścicieli lub posiadaczy gruntów rolnych powinność współdziałania, zgodnie z potrzebami, w zabezpieczaniu gruntów przed szkodami.

W przypadku powstania szkód, przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego dokonują oględzin i ostatecznego szacowania, a także ustalania wysokości odszkodowania. We wspomnianych czynnościach może uczestniczyć, oprócz oczywiście samego zainteresowanego, przedstawiciel właściwej terytorialnie Izby Rolniczej, którym może być członek rady powiatowej izby, gdyż Rady Powiatowe są zgodnie z **ustawą o izbach rolniczych z dnia 14 grudnia 1995 r. (Dz.U.02.101.927 ze zm.)** organem Izby Rolniczej.

Szczegółowy tryb przeprowadzania szacowania wstępnego - oględzin i(lub) szacowania ostatecznego szkód określa **rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. (Dz.U.02.126.1081)**, które stanowi uzupełnienie regulacji ustawowej.

Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zobowiązany jest do poinformowania właściwego miejscowo wójta (burmistrza) oraz właściwej terytorialnie izby rolniczej o osobach uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń szkód łowieckich. W przypadku wystąpienia szkód rolnik **tych osobom** daną szkodę zgłasza. Zgłoszenie to powinno być dokonane w/w osobie na piśmie w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia lub 14 dni od jej powstania w sadach.

Szacowania szkód dokonują upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy – po uprzednim uzgodnieniu z poszkodowanym – w terminie 7 dni od zgłoszenia. W przypadku szacowania ostatecznego musi się ono odbyć najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy.

Wypłaty odszkodowania dokonuje dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego w terminie 30 dni od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody, niezależnie od tego czy poszkodowany zgadza się z ustaleniami szacujących i czy podpisał protokół. W przypadku powstania sporu o wysokość wynagrodzenia szkody, strony mogą zwrócić się do organu gminy w celu mediacji dla polubownego rozstrzygnięcia sporu.

Gdy stronom nie uda się dojść do porozumienia, tj. ustalić wysokości odszkodowania, możliwe jest wystąpienie na drogę sądową z pozwem o zapłatę. Należy z nim wystąpić do właściwego ze względu na miejsce położenia nieruchomości sądu rejonowego – wydziału cywilnego.

Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową – żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry oraz zwierzęta łowne podlegające całorocznej ochronie – łoś, na podstawie **ustawy o ochronie przyrody z dn. 16.04.2004 r.** Zgłoszenia szkód wyrządzanych przez te zwierzęta dokonuje się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Brak rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy powoduje że do wniosku należy dołączyć wiele załączników a procedura szacowania i wypłaty odszkodowań znacznie się wydłuża.

Są jednak gatunki zwierząt, które powodują szkody w uprawach nie wymienione w obu ustawach. Są to zwierzęta łowne: dzikie gęsi, czaple, lisy, zające, norka amerykańska jak również gatunki chronione- kruki, kormorany, wydry.

SCHEMAT POSTĘPOWANIA PRZY POWSTANIU SZKÓD ŁOWIECKICH

Powstanie szkody

W ciągu **3 dni** od dnia stwierdzenia szkody (lub 14 dni od dnia jej powstania w sadach) należy zawiadomić **na piśmie** osobę upoważnioną przez koło łowieckie do przyjmowania zgłoszeń (informacje w urzędzie gminy lub izbie rolniczej) o wystąpieniu szkody (druk nr 2).

W ciągu **7 dni** od zgłoszenia szkody koło łowieckie dokonuje oględzin, zawiadamiając o ich terminie poszkodowanego na dwa dni przed ich dokonaniem. Na żądanie jednej ze stron może w nich uczestniczyć przedstawiciel izby rolniczej. Z wykonanych czynności sporządzany jest protokół (druk nr 1). Poszkodowanego może reprezentować pełnomocnik (druk nr 5).

Ostatecznego szacowania oraz określenia wysokości odszkodowania dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy lub płodu rolnego. Na **7 dni przed zbiorem** uszkodzonej uprawy należy termin zbioru zgłosić **na piśmie** do koła łowieckiego w celu dokonania ostatecznego szacowania szkód (druk nr 3). Na żądanie jednej ze stron może w nim uczestniczyć przedstawiciel izby rolniczej. Z wykonanych czynności sporządzany jest protokół (druk nr 1).

Jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed sprzętem lub w jego trakcie, dokonuje się jedynie ostatecznego szacowania. Należy pamiętać, że nieuprzątnięcie płodów z uszkodzonej uprawy po dokonaniu ostatecznego szacowania wyklucza możliwość ponownego szacowania, w przypadku dalszego zwiększenia się szkody. Dopuszcza się ponowne szacowanie szkody – za porozumieniem stron – jeżeli nieuprzątnięcie płodów spowodowane było warunkami atmosferycznymi

Podpisanie protokołu bez uwag oznacza zgodę na wysokość odszkodowania w nim wyliczoną! Jeżeli nie zgadzasz się ze sposobem dokonania szacowania lub wysokością odszkodowania dopilnuj by było to zawarte w podpisywanym protokole!

Wyplata odszkodowania następuje w terminie **30 dni** od sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody (ponownego szacowania szkody).

W przypadku sporów organem mediacyjnym jest właściwy miejscowo urząd gminy (druk nr 6). W przypadku nie dojścia do ugody możliwe jest wstąpienie na drogę sądową z pozwem o zapłatę (druk nr 7).

(pieczęć koła)

Protokół nr
ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody i ponownego szacowania szkody
w uprawach i płodach rolnych

Województwo: Powiat:

Obwód łowiecki nr: - dzierżawca/zarządca/nadleśnictwo/zarząd województwa*

Gmina: Wieś/miasto*:

Poszkodowany (imię i nazwisko, miejsce zamieszkania):

Data zgłoszenia szkody:

I. Ogłędziny uszkodzonej uprawy

Dnia upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa*:

..... w obecności poszkodowanego/pełnomocnika poszkodowanego*:

.....
 przeprowadzili oględziny uszkodzonej uprawy i stwierdzili, co następuje:

1. Gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę:

2. Rodzaj, stan i jakość uprawy:

3. Obszar całej uprawy (ha):

4. Szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona (ha):

5. Szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze (%):

6. Na żądanie dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa* lub poszkodowanego w oględzinach
 wziął udział: - przedstawiciel Izby Rolniczej w

7. Uwagi sporządzającego protokół:

8. Zastrzeżenia wniesione przez poszkodowanego:

9. Uwagi wniesione przez przedstawiciela izby rolniczej:

.....
 (podpis poszkodowanego)

.....
 (podpis przedstawiciela Izby Rolniczej)

.....
 (podpis sporządzającego protokół)

II. Ostateczne szacowanie szkody

Dnia upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/
zarządu województwa*:
w obecności poszkodowanego/pełnomocnika poszkodowanego*:

dokonali ostatecznego szacowania szkody na gruncie poszkodowanego/uszkodzenia płodu rolnego będącego w
posiadaniu poszkodowanego* i ustalili, co następuje:

1. Data zgłoszenia terminu sprzętu uszkodzonej uprawy/data zgłoszenia szkody w płodzie rolnym*:
.....
2. Gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę:
3. Rodzaj uprawy/rodzaj płodu rolnego*:
4. Stan i jakość uprawy/jakość płodu rolnego*:
5. Obszar całej uprawy (ha)/szacunkowa masa zgromadzonego płodu rolnego* (dt):
-
6. Obszar uprawy, która została uszkodzona (ha)/szacunkowa masa uszkodzonego płodu rolnego (dt):
.....
7. Procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze (%):
8. Powierzchnia zredukowana (poz. 6 x 7) (ha):
9. Plon (dt) z 1 ha:
10. Rozmiar szkody (8 x 9):
11. Cena skupu/rynkowa* za 1 dt plonu/za 1 dt płodu rolnego* (zł):
12. Nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania (zł):
13. Kwota odszkodowania do wypłaty za plon (poz. 10 x 11-12)/płody rolne (poz. 6 x 11)* (zł):
.....
14. Sposób doprowadzenia uszkodzonego obszaru łąk i pastwisk do stanu pierwotnego**:
.....
-
15. Koszt doprowadzenia uszkodzonego obszaru 1 ha łąk i pastwisk do stanu pierwotnego** (zł):
-
-
16. Kwota odszkodowania do wypłaty za doprowadzenie uszkodzonego obszaru łąk i pastwisk do stanu
pierwotnego** (poz. 6 x 15) (zł):
17. Na żądanie dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa* lub poszkodowanego
w szacowaniu szkody oraz ustalaniu wysokości odszkodowania wziął udział
- przedstawiciel Izby Rolniczej w
18. Uwagi sporządzającego protokół:
-
-
19. Zastrzeżenia wniesione przez poszkodowanego:
-
-
20. Uwagi wniesione przez przedstawiciela izby rolniczej:
-
-

.....
(podpis poszkodowanego)

.....
(podpis przedstawiciela Izby Rolniczej)

.....
(podpis sporządzającego protokół)

(pieczęć kola)

III. Ponowne szacowanie szkody

Dnia upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa*: w obecności poszkodowanego/pelnomocnika poszkodowanego*:

.....
 dokonali ponownego szacowania szkody na gruncie poszkodowanego/ uszkodzenia płodu rolnego będącego w posiadaniu poszkodowanego* i ustalili, co następuje:

1. Data wystąpienia poszkodowanego o ponowne szacowanie szkody:

2. Okoliczności uzasadniające ponowne szacowanie szkody:
 szkodę:

3. Gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę:

4. Rodzaj uprawy/rodzaj płodu rolnego*:

5. Stan i jakość uprawy/jakość płodu rolnego:

6. Obszar całej uprawy (ha)/ szacunkowa masa zgromadzonego płodu rolnego (dt)*:

7. Obszar uprawy, który uległ ponownemu uszkodzeniu (ha)/szacunkowa masa płodu rolnego, który uległ ponownemu uszkodzeniu (dt)*:

8. Procent zniszczenia uprawy ponownie uszkodzonej (%):

9. Powierzchnia zredukowana (poz. 7 x 8) (ha):

10. Plon (dt) z 1 ha:

11. Rozmiar szkody (9 x 10):

12. Cena skupu/rynkowa* za 1 dt plonu/za 1 dt płodu rolnego (zł)*:

13. Nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania (zł):

14. Kwota odszkodowania do wypłaty za plon (poz. 11 x 12 - 13)/płody rolne (poz. 7 x 12)*:

15. Na żądanie dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa* lub poszkodowanego w szacowaniu szkody oraz ustalaniu wysokości odszkodowania wziął udział - przedstawiciel

Izby Rolniczej w

16. Uwagi sporządzającego protokół:

17. Zastrzeżenia wniesione przez poszkodowanego:

18. Uwagi wniesione przez przedstawiciela izby rolniczej:

.....
 (podpis poszkodowanego)

.....
 (podpis przedstawiciela Izby Rolniczej)

.....
 (podpis sporządzającego protokół)

*(pieczęć kola)***IV. Wypłata odszkodowania**

Odszkodowanie w kwocie: (słownie złotych:
)
 otrzymałem dnia

.....
 (podpis poszkodowanego)

.....
 (podpis dokonującego wypłaty)

Do protokołu dołączono***:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej strony.

* Niepotrzebne skreślić.

** Wypełnić w przypadku szkód na łąkach i pastwiskach; w pozostałych przypadkach wpisać "nie dotyczy".

*** Do protokołu można dołączyć inne dokumenty świadczące o wystąpieniu szkody, w szczególności zdjęcia, mapki, szkic sytuacyjny szkody, itp.

Druk nr 2 - Zgłoszenie szkody łowieckiej - oględziny

....., dnia.....

.....

/imię i nazwisko/

.....

/adres/

.....

/telefon/

Koło Łowieckie.....

w.....

ul.

Na podstawie art. 46 pkt 1 i 2 i nast. ustawy z dnia 13 października 1995r. Prawo Łowieckie (Dz. U. z 2005r., Nr 127, poz. 1066 ze zm.) oraz § 1 ust. 2 i § 3 oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. nr 45, poz. 272) zgłaszam wystąpienie szkody łowieckiej na działce gruntowej nr o powierzchni..... ha położonej w, obręb, którą stwierdziłem w dniu20.....roku.

Rodzaj rośliny (uprawy) uszkodzonej

Rodzaj uszkodzenia (opis).....

Prawdopodobny gatunek/gatunki zwierząt, które spowodowały szkody

Wyrażam zgodę, na podstawie art.47, ust 1 oraz art.48, ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995r. Prawo Łowieckie (Dz.U. z 2005r., Nr 127, poz. 1066 ze zm.), po wcześniejszym uzgodnieniu ze mną, na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom.

W związku z zapisami wynikającymi z §1 pkt 2 oraz §6 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 8 marca 2010 roku oświadczam, że jestem właścicielem/posiadaczem gruntu*, na którym powstała szkoda, uprawnionym do zgłaszania szkód oraz odbioru wypłaty odszkodowania dokonywanego przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich.

(*niepotrzebne skreślić)

Na podstawie §2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 8 marca 2010 roku proszę o zawiadomienie mnie o terminach oględzin lub ostatecznego szacowania szkody (ponownego szacowania szkody) nie później niż na dwa dni przed ich dokonaniem.

.....
/podpis/

Potwierdzam (zgodnie z § 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 roku) zgłoszenie szkody łowieckiej.

....., dnia

.....
/podpis przedstawiciela Koła Łowieckiego/

Druk nr 3 - Zawiadomienie o zbiorze – szacowanie ostateczne

....., dnia.....

.....
/imię i nazwisko/

.....
/adres/

.....
/telefon/

Koło Łowieckie.....

w.....

ul.

Na podstawie art. 46 ust. 1 i 2 i nast. ustawy z dnia 13 października 1995r. Prawo Łowieckie (Dz. U. z 2005r., Nr 127, poz. 1066 ze zm.) oraz § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. nr 45, poz. 272) zawiadamiam, że w związku z planowanym zbiorem w dniach uszkodzonych przez zwierzęta łowne upraw (płodów) na działce gruntowej nr, o powierzchni ha, położonej w, obręb, dla której sporządzono wstępny szacunek wielkości szkody - oględziny w dniu 20.....roku wnioskuję o ostateczne wyszacowanie szkody łowieckiej na w/w działce.

Rodzaj rośliny (uprawy) uszkodzonej

Wyrażam zgodę, na podstawie art.47, ust 1 oraz art.48, ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995r. Prawo Łowieckie (Dz.U. z 2005r., Nr 127, poz. 1066 ze zm.), po wcześniejszym uzgodnieniu ze mną, na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom.

W związku z zapisami wynikającymi z §1 pkt 2 oraz §6 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 8 marca 2010 roku oświadczam, że jestem właścicielem/posiadaczem gruntu*, na którym powstała szkoda, uprawnionym do zgłaszania szkód oraz odbioru wypłaty odszkodowania dokonywanego przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich.

(*niepotrzebne skreślić)

Na podstawie §2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 8 marca 2010 roku proszę o zawiadomienie mnie o terminach oględzin lub ostatecznego szacowania szkody (ponownego szacowania szkody) nie później niż na dwa dni przed ich dokonaniem.

.....
/podpis/

Potwierdzam (zgodnie z § 4 ust. 1, 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 roku) zgłoszenie terminu planowanego sprzętu uszkodzonych upraw.

....., dnia

.....
/podpis przedstawiciela Koła Łowieckiego/

Druk nr 4 - Zgłoszenie założenia/ zamiaru założenia uprawy

....., dnia.....

.....
/imię i nazwisko/

.....
/adres/

.....
/telefon/

Koło Łowieckie.....

w.....

ul.

Na podstawie art. 47 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995r. Prawo Łowieckie (Dz. U. z 2005r., Nr 127, poz. 1066 ze zm.) zgłaszam założenie / zamiar założenia* uprawy na działce gruntowej nr o powierzchni..... ha położonej w, obręb, w dniach20.....roku.

Rodzaj uprawy

Wyrażam zgodę, na podstawie art.47, ust 1 oraz art.48, ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995r. Prawo Łowieckie (Dz.U. z 2005r., Nr 127, poz. 1066 ze zm.), po wcześniejszym uzgodnieniu ze mną, na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom.

.....
/podpis/

Potwierdzam odbiór zgłoszenia założenia / zamiaru założenia* uprawy w dniu roku.

....., dnia

.....
/podpis przedstawiciela Koła Łowieckiego/

*niepotrzebne skreślić

Druk nr 5 - Pełnomocnictwo

....., dnia

.....
/imię i nazwisko/

.....
/adres/

.....
/telefon/

Pełnomocnictwo

Upoważniam – na podstawie § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. nr 45, poz. 272) –
..... do udziału w moim imieniu w szacowaniu szkody wyrządzonej w na działce nr w Upoważniam również na podstawie § 2 ust. 7 w/w rozporządzenia do wnoszenia ewentualnych uwag do protokołu.

.....
(podpis)

Druk nr 6 - Polubowne załatwienie sporu

....., dnia

.....
/imię i nazwisko/

.....
/adres/

.....
/telefon/

Urząd Gminy (Miasta i Gminy)

W.....

Na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1995r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r., Nr 127, poz.1066 ze zm.), wobec braku możliwości porozumienia się z Kołem Łowieckim z siedzibą w w sprawie wynagrodzenia mi szkody łowieckiej powstałej w moich uprawach i płodach rolnych, proszę o powołanie komisji w celu mediacji lub polubownego oszacowania szkody łowieckiej na działce gruntownej nr o powierzchni ha położonej w, obręb

.....
/podpis/

Załącznik:

- protokół w sprawie oszacowania szkody łowieckiej spisany pomiędzy poszkodowanym a przedstawicielem Koła Łowieckiego

..... , dnia

Określenie Wierzyciela

.....

.....

.....

Tel.

Określenie Dłużnika

.....

.....

.....

OSTATECZNE PRZEDSĄDOWE WEZWANIE DO ZAPŁATY

Wzywam do zapłaty kwotyzł wynikającej z

.....

z dnia r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia r.
do dnia zapłaty.

Wskazuję równocześnie, że na podstawie art. 49 Ustawy z 13 października 1995 Prawo Łowieckie oraz § 6 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłaty odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych, termin zapłaty, minął w dniu r.

Wobec powyższego oświadczam, że brak zapłaty ww. kwoty w terminie dni od otrzymania przedmiotowego wezwania będzie skutkował zaniechaniem przeze mnie pozasądowych prób odzyskania przedmiotowej należności i niezwłocznym wystąpieniem na drogę sądową. Wskazuję, że to Dłużnik będzie obciążony kosztami procesu, których poniesienia można uniknąć stosując się do żądania zawartego w przedmiotowym piśmie.

.....

własnoręczny podpis

Załączniki:

....., dniaroku

Sąd Rejonowy w
Wydział CywilnyPowód:
imię nazwisko/ nazwa podmiotu, adres zamieszkania/siedzibyPozwany:
imię nazwisko/ nazwa podmiotu, adres zamieszkania/siedzibyWartość przedmiotu sporu: zł (*słownie:*)**Pozew o zapłatę w postępowaniu upominawczym**

W imieniu własnym wnoszę o:

1. orzeczenie nakazem, by pozwany zapłacił na moją rzecz kwotę zł (*słownie:*)
z ustawowymi odsetkami od dnia roku* do dnia zapłaty i kosztami postępowania
w terminie 14 dni od doręczenia nakazu zapłaty.

W przypadku wniesienia sprzeciwu domagam się:

1. Zasądzenia od pozwanego na moją rzecz kwoty zł (*słownie:*.....) wraz
z ustawowymi odsetkami od dnia roku* do dnia zapłaty.
2. Przeprowadzenia dowodu z załączonej dokumentacji filmowo-fotograficznej, z zeznań świadka -
przedstawiciela izby rolniczej Pana/Pani, z przesłuchania strony
powodowej oraz z załączonych dokumentów na okoliczności wskazane w pozwie.
3. Zasądzenia od pozwanego na moją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.
4. Przeprowadzenia rozprawy także podczas mojej nieobecności.

.....
*imię i nazwisko***dzień następny po dniu, w którym upłynął termin płatności odszkodowania wynikający z wezwania do zapłaty***UWAGA!***Jeżeli wartość przedmiotu sporu, czyli wartość żądania, nie przekracza kwoty 10.000 zł, to wówczas pozew wnosi się na urzędowym formularzu dostępnym w każdym sądzie powszechnym oraz na stronie internetowej ministerstwa sprawiedliwości pod adresem www.ms.gov.pl (zakładka: formularze, formularze pism procesowych w postępowaniu cywilnym, Pozew - formularz „P”).*

Uzasadnienie

(Uzasadnienie winno stanowić zwięzły i jasny opis sytuacji, w której doszło do szkody łowieckiej oraz sposobu oszacowania strat i ustalenia odszkodowania/braku odszkodowania/braku zapłaty odszkodowania). Przykładowe uzasadnienie:

W ramach prowadzonego gospodarstwa rolnego zajmuję się między innymi uprawą
 W dniu 20.... r. stwierdziłem wystąpienie szkody w uprawie położonej w miejscowości, w gminie, na działce ewidencyjnej nr
 Niewątpliwie szkody zostały wyrządzone przez, wobec czego niezwłocznie powiadomiłem pozwanego o powstałych stratach w prowadzonej przeze mnie uprawie.
Dowód: pismo z dnia 20..... r. zgłaszające szkodę.

Z uwagi na fakt, iż zbliżał się termin sprzętu, pozwany przeprowadził jedynie szacowanie, nie poprzedzając go dokonaniem oględzin. Szacowanie odbyło się w dniu 20.... r. Oprócz przedstawicieli pozwanego i mojej osoby przy szacowaniu obecny był przedstawiciel izby rolniczej. W trakcie szacowania zarówno ja, jak i przedstawiciel izby rolniczej zgłaszaliśmy zastrzeżenia co do prawidłowości prowadzonych ustaleń. W wyniku nieprawidłowego szacowania wysokość ustalonej szkody została rażąco zaniżona wskutek niewłaściwego pomiaru rozmiaru strat. W protokole wspólnie z przedstawicielem izby rolniczej zawarliśmy swoje zastrzeżenia o uwagach i braku akceptacji dla przeprowadzonego szacowania.

*Dowód: - protokół z dnia 20.... r.,
 - zeznania świadka - przedstawiciela izby rolniczej,
 - zeznania powoda.*

Mając na uwadze powyższe zwróciłem się do wójta gminy Pana/Pani o przeprowadzenie mediacji w trybie art. 47 ust. 2 ustawy – Prawo łowieckie. Czynności mediacyjne zakończyły się w dniu 20.... r. niepowodzeniem.

Dowód: protokół z mediacji z dnia 20.... r.
 Ustalona przeze mnie kwota odszkodowania została wyliczona w następujący sposób:
podać wzór lub regułę według której określono kwotę odszkodowania.

*Dowód: - dokumentacja filmowo-fotograficzna,
 - zeznania świadka - przedstawiciela izby rolniczej,
 - zeznania powoda.*

W tym stanie rzeczy zostałem zmuszony do wezwania pozwanego do zapłaty dochodzonej niniejszym pozwem kwoty odszkodowania odpowiadającej rzeczywistym rozmiarom szkody łowieckiej. Przedmiotowe wezwanie pozwany pozostawił bez odpowiedzi.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 20.... r.

Mając na uwadze przytoczoną argumentację oraz wyczerpanie przeze mnie możliwości pozasądowego rozwiązania sporu należy uznać niniejsze powództwo za konieczne i w pełni uzasadnione.

.....
Imię i nazwisko

Załączniki:

1. Pismo z dnia 20.... r..
2. Protokół z dnia 20.... r..
3. Protokół z mediacji z dnia 20.... r.
4. Dokumentacja filmowo-fotograficzna.
5. Wezwanie do zapłaty z dnia 20.... r.
6. Odpis pozwu i załączników.

USTAWA PRAWO ŁOWIECKIE

z dnia 13 października 1995 r.

(Dz. U. Nr 127, poz. 1066 z dnia 12.07.2005r.)

Rozdział 3

Art. 12. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich mogą, po uzyskaniu zgody właściciela, posiadacza lub zarządcy gruntu, wyznaczać i oznakowywać zakazem wstępu obszary stanowiące ostoje zwierzyny oraz wznosić urządzenia związane z prowadzeniem gospodarki łowieckiej.

Art. 13. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich obowiązani są dokarmiać zwierzynę, zwłaszcza w okresach występowania niedostatku żeru naturalnego oraz wówczas, gdy w sposób istotny może to wpłynąć na zmniejszenie szkód wyrządzanych przez zwierzynę w uprawach i płodach rolnych oraz w gospodarce leśnej.

Rozdział 5

Art. 26. W skład obwodów łowieckich nie wchodzi:

- 1) parki narodowe i rezerwaty przyrody, z wyjątkiem rezerwatów lub ich części, w których na obszarach wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych nie zabroniono wykonywania polowania;
- 2) tereny w granicach administracyjnych miast; jeżeli jednak granice te obejmują większe obszary leśne lub rolne, z obszarów tych może być utworzony obwód łowiecki lub mogą być one włączone do innych obwodów łowieckich;
- 3) tereny zajęte przez miejscowości niezaliczane do miast, w granicach obejmujących zabudowania mieszkalne i gospodarcze z podwórzami, placami i ulicami oraz drogami wewnątrz tych miejscowości;
- 4) budowle, zakłady i urządzenia, tereny przeznaczone na cele społeczne, kultu religijnego, przemysłowe, handlowe, składowe, transportowe i inne cele gospodarcze oraz obiekty o charakterze zabytkowym i specjalnym, w granicach ich ogrodzeń.

Rozdział 9

Szkody łowieckie

Art. 46. 1. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wynagradzania szkód wyrządzonych:

- 1) w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danielle i sarny;
- 2) przy wykonywaniu polowania.

2. Ogłędzin i szacowania szkód, o których mowa w ust. 1, a także ustalania wysokości odszkodowania dokonują przedstawiciele zarządcy lub dzierżawcy obwodu łowieckiego. Na żądanie strony w ogłędzinach, szacowaniu szkód oraz ustalaniu wysokości odszkodowania uczestniczy przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej.

Art. 47. 1. Właściciele lub posiadacze gruntów rolnych i leśnych powinni, zgodnie z potrzebami, współdziałać z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich w zabezpieczaniu gruntów przed szkodami, o których mowa w art. 46.

2. W przypadku gdy pomiędzy właścicielem lub posiadaczem gruntu a dzierżawcą lub zarządcą obwodu łowieckiego powstał spór o wysokość wynagrodzenia za szkody, o których mowa w art. 46, strony mogą zwrócić się do właściwego ze względu na miejsce powstałej szkody organu gminy w celu mediacji dla polubownego rozstrzygnięcia sporu.

Art. 48. Odszkodowanie nie przysługuje:

- 1) osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa jako deputaty rolne na gruntach leśnych;
- 2) posiadaczom uszkodzonych upraw lub płodów rolnych, którzy nie dokonali ich sprzętu w terminie odbiegającym więcej niż 14 dni od dnia zakończenia okresu zbioru tego gatunku roślin w danym regionie, określonego przez zarząd województwa;
- 3) posiadaczom uszkodzonych upraw lub plonów rolnych, którzy nie wyrazili zgody na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom;
- 4) za szkody nieprzekraczające wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na 1 hektar uprawy;
- 5) za szkody powstałe w płodach złożonych w sterty, stogi i kopce, w bezpośrednim sąsiedztwie lasu;
- 6) za szkody w uprawach rolnych założonych z rażącym naruszeniem zasad agrotechnicznych.

Art. 49. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy szacowaniu szkód w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za szkody, uwzględniając terminy zgłoszenia szkody, obowiązek szacowania wstępnego i ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy.

Art. 50. 1. Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną.

1a. (uchylony).

2. Za szkody, o których mowa w ust. 1, wyrządzane na obszarach:

- 1) obwodów łowieckich leśnych odszkodowania wypłaca Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe ze środków budżetu państwa;
- 2) obwodów łowieckich polnych i obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich odszkodowania wypłaca zarząd województwa ze środków budżetu państwa.

UMOWA DZIERŻAWY OBWODU ŁOWIECKIEGO - WYJĄTKI

§ 4. Dzierżawca zobowiązany jest w szczególności do:

1. Prowadzenia racjonalnej gospodarki łowieckiej, w oparciu i zgodnie z wieloletnim łowieckim planem hodowlanym i kolejnymi rocznymi planami łowieckimi,
2. Zawiadania właściwego nadleśniczego o terminie i metodach ustalania liczebności zwierząt łownych,
3. Podejmowania niezbędnych działań na rzecz odbudowy stanu zwierzyny drobnej – zajęcy, królików, bażantów i kuropatw,
4. Terminowego uiszczania czynszu dzierżawnego,
5. Szacowania zgłaszanych szkód łowieckich oraz wypłaty odszkodowań, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
6. Dokarmiania zwierzyny w okresach występowania niedostatku żeru naturalnego, a także w przypadku konieczności ograniczenia szkód wyrządzanych przez zwierzynę na polach i w lesie,
7. Zgłaszania właściwym organom Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej lub urzędem gminy, bądź najbliższym zakładom leczniczym dla zwierząt o dostrzeżonych objawach chorób zwierząt wolno żyjących.

§ 6. 1. Umowa dzierżawy obwodu łowieckiego ulega rozwiązaniu z mocy prawa w przypadku:

1. Wyłączenia obwodu łowieckiego z wydzierżawienia,
2. Rozwiązania koła łowieckiego,
3. Zgodnego oświadczenia stron.

2. Umowa dzierżawy obwodu łowieckiego może zostać rozwiązana, przed upływem terminu, na jaki została zawarta, w przypadku rażącego niezrealizowania przez dzierżawcę obowiązków określonych w § 4 niniejszej umowy, za trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA**

z dnia 8 marca 2010 r.

w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych.

(Dz. U. nr 45, poz. 272 z dnia 24 marca 2010r.)

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 13 października 1995r. – Prawo łowieckie (Dz.U. z 2005r. Nr 127, poz. 1066, późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego informuje właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwą terytorialnie izbę rolniczą o osobach uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń szkód wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny w uprawach i płodach rolnych.

2. Właściciel lub posiadacz gruntu, na którym powstała szkoda, zwany dalej "poszkodowanym", zgłasza szkodę w formie pisemnej osobie, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia, a w przypadku szkód wyrządzonych w sadach - w terminie 14 dni od dnia jej powstania z jednoczesnym określeniem liczby uszkodzonych drzew.

3. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do prowadzenia ewidencji zgłoszeń, o których mowa w ust. 2.

§ 2. 1. Wstępnego szacowania szkody, zwanego dalej "ogłędzinami", ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody dokonują upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, zwani dalej "szacującymi", przy udziale poszkodowanego albo jego pełnomocnika oraz, na żądanie jednej ze stron, przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej.

2. Pełnomocnikowi, o którym mowa w ust. 1, pełnomocnictwa udziela się na piśmie.

3. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia poszkodowanego o terminie ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody nie później niż na 2 dni przed ich dokonaniem, a za porozumieniem stron - w terminie krótszym.

4. Nieobecność zawiadomionego poszkodowanego nie wstrzymuje dokonania ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody.

5. Z ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody szacujący sporządzają protokół, zwany dalej "protokołem", który podpisują szacujący, poszkodowany albo jego pełnomocnik oraz przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej, jeżeli uczestniczył w tej czynności.

6. Gdy poszkodowany jest nieobecny lub odmawia podpisania protokołu, szacujący zamieszcza o tym informację w protokole, z podaniem przyczyny braku podpisu.

7. Poszkodowany może wnieść zastrzeżenia do protokołu.

8. Wzór protokołu stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 3. 1. Ostateczne szacowanie szkody w uprawach poprzedza się dokonaniem ogłędzin.

2. Ogłędzin nie dokonuje się w przypadku szkód:

1) w płodach rolnych;

2) wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach;

3) w uprawach, jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed sprzętem uszkodzonej uprawy lub w jego trakcie.

3. Ogłędzin dokonuje się w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

4. Podczas ogłędzin ustala się:

1) gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę;

2) rodzaj, stan i jakość uprawy;

3) obszar całej uprawy;

4) szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona;

5) szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze.

§ 4. 1. Ostatecznemu szacowaniu podlegają straty ilościowe i jakościowe powstałe w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia uprawy lub płodów rolnych.

2. Ostatecznego szacowania szkody oraz ustalenia wysokości odszkodowania dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy, a w przypadku uszkodzonego lub zniszczonego płodu rolnego - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

3. O terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy poszkodowany jest obowiązany powiadomić szacującego w formie pisemnej, w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem.

4. Ostatecznego szacowania szkody wyrządzonej przez dziki na łąkach i pastwiskach dokonuje się w przypadku szkody wyrządzonej:

- 1) poza okresem wegetacyjnym - przed rozpoczęciem wegetacji w kolejnym roku, w terminie umożliwiającym doprowadzenie uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego;
 - 2) w okresie wegetacyjnym - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.
5. Podczas ostatecznego szacowania szkody ustala się:
- 1) gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę;
 - 2) rodzaj uprawy lub płodu rolnego;
 - 3) stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego;
 - 4) obszar całej uprawy lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego;
 - 5) obszar uprawy, która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
 - 6) procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze;
 - 7) plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
 - 8) rozmiar szkody;
 - 9) Wysokość odszkodowania.
6. Ustalenia rozmiaru szkody dokonuje się poprzez:
- 1) pomnożenie obszaru uprawy, która została uszkodzona, oraz procentu jej zniszczenia, a następnie pomnożenie tak uzyskanej powierzchni zredukowanej oraz plonu z 1 ha - w przypadku szkód w uprawach;
 - 2) ustalenie szacunkowej masy uszkodzonego płodu rolnego - w przypadku szkód w płodach rolnych.
7. Wysokość odszkodowania ustala się, mnożąc rozmiar szkody przez cenę skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku gdy nie jest prowadzony skup - cenę rynkową z dnia ostatecznego szacowania szkody, w rejonie powstania szkody. Wysokość odszkodowania pomniejsza się odpowiednio o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania.
8. Wysokość odszkodowania za szkody wyrządzone przez dziki na łąkach i pastwiskach ustala się na podstawie wartości utraconego plonu (masy zielonej lub siana) w danym sezonie wegetacyjnym oraz kosztów doprowadzenia uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego; koszty te wylicza się na podstawie aktualnych cen prac agrotechnicznych oraz wartości rynkowej nasion niezbędnych do wysiania.
9. Nieuprzątnięcie płodów z uszkodzonej uprawy po dokonaniu ostatecznego szacowania szkody wyklucza możliwość ponownego szacowania szkody w przypadku dalszego zwiększenia się szkody.
10. Jeżeli nieuprzątnięcie płodów, o których mowa w ust. 9, spowodowane było warunkami atmosferycznymi, dopuszcza się, za porozumieniem stron, ponowne szacowanie szkody, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia ostatecznego szacowania szkody. Nie dotyczy to przypadków określonych w art. 48 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie.
11. Do ponownego szacowania szkody i ustalania na jego podstawie wysokości odszkodowania stosuje się odpowiednio przepisy ust. 4-8.
- § 5. Przy ostatecznym szacowaniu szkody w uprawach wymagających zaorania odszkodowanie ustala się, jeżeli szkoda powstała:
- 1) w okresie do dnia 15 kwietnia - w wysokości 25 %,
 - 2) w okresie od dnia 16 kwietnia do dnia 20 maja - w wysokości 40 %,
 - 3) w okresie od dnia 21 maja do dnia 10 czerwca - w wysokości 60 %,
 - 4) w okresie od dnia 11 czerwca - w wysokości 85 %
- kwoty obliczonej w sposób określony w § 4 ust. 7.
- § 6. Wypłaty odszkodowań dokonują dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich w terminie trzydziestu dni od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody albo od dnia sporządzenia protokołu ponownego szacowania szkody, o ile ponowne szacowanie miało miejsce.
- § 7. 1. Przepisy § 1-6 stosuje się odpowiednio do:
- 1) szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną w uprawach i płodach rolnych;
 - 2) szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie, na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich;
 - 3) wypłaty odszkodowań za szkody, o których mowa w pkt 1 i 2.
2. W przypadku Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe obowiązki związane z szacowaniem szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za nie wykonuje właściwe nadleśnictwo.
- § 8. Traci moc rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 lipca 2002 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. Nr 126, poz. 1081).
- § 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**UCHWAŁA NR XXXII/634/13
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia 25 marca 2013 r.**

**w sprawie określenia terminów zakończenia okresów zbioru gatunków roślin uprawnych
w województwie wielkopolskim**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1590 ze zm.) oraz art. 48 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.) Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwała, co następuje:

§ 1. Określa się terminy zakończenia okresów zbioru poszczególnych gatunków roślin uprawnych na terenie województwa wielkopolskiego ustalone w załączniku do niniejszej uchwały, dla celów zachowania uprawnień do wypłaty odszkodowania za szkody łowieckie.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Wielkopolskiego

§ 3. Traci moc uchwała nr XLII/596/2009 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2009r. w sprawie: określenia terminów zakończenia okresów zbioru gatunków roślin uprawnych w województwie wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2010 Nr 26, poz. 742).

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Wielkopolskiego
(-) Lech Dymarski

Załącznik Nr I do Uchwały Nr XXXII/634/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25.03. 2013 r.

**Wykaz terminów zakończenia okresów zbiorów poszczególnych gatunków roślin uprawnych
w województwie wielkopolskim**

L.p.	Rodzaj	Nazwa rośliny uprawnej	Termin zakończenia zbioru
1.	Poplony ozime:		
1.1		Żyto ozime	10 maja
1.2		Mieszanki żyta z wyką i inne mieszanki ozime	10 czerwca
2.	Zboża:		
2.1		Jęczmień jary	31 sierpnia
2.2		Jęczmień ozimy <i>w powiatach: czarnkowsko-trzcianeckim, pilskim i złotowskim</i>	5 sierpnia 15 sierpnia
2.3		Żyto ozime	5 września
2.4		Pszenżyto jare	31 sierpnia
2.5		Pszenżyto ozime	5 września
2.6		Pszenica jara	31 sierpnia
2.7		Pszenica ozima	5 września
2.8		Mieszanki zbożowo-strączkowe	31 sierpnia
2.9		Mieszanki żyta z wyką	5 września
2.10		Owies i mieszanki zbożowe	5 września
2.11		Proso	30 września
2.12		Gryka	10 października
3.	Rośliny przemysłowe:		
3.1		Rzepak ozimy	20 sierpnia
3.2		Rzepak jary, rzepik jary	31 sierpnia

3.3		Buraki cukrowe	30 listopada
4.	Rośliny strączkowe:		
4.1		Groch	31 sierpnia
4.2		Łubin wąskolistny	5 września
4.3		Łubiny pozostałe	30 września
4.4		Bobik	30 września
4.5		Bób	20 sierpnia
4.6		Fasola	30 września
5.	Kukurydza:		
5.1		na ziarno	30 listopada
5.2		CCM	31 października
5.3		na zielonkę i do zakiszenia	31 października
6.	Rośliny pastewne:		
6.1		Buraki pastewne	20 listopada
6.2		Marchew pastewna	20 listopada
7.	Poplony:	Poplony ścierniskowe	30 września
8.	Mak	Mak	10 września
9.	Słonecznik:		
9.1		Słonecznik na ziarno	20 września
9.2		Słonecznik bulwiasty (Topinambur)	31 października
10.	Len:		
		Len włóknisty	31 sierpnia
		Len oleisty	31 sierpnia
11.	Ziemniaki:		
11.1		wczesne	15 września
11.2		późne	31 października
12.	Pomidor	Pomidor gruntowy	30 września
13.	Warzywa korzeniowe:		
13.1		Pietruszka	31 października
13.2		Pasternak w 1 roku uprawy lub po przezimowaniu w gruncie w 2 roku uprawy	31 października 30 kwietnia
13.3		Burak ćwikłowy	31 października
13.4		Seler	31 października
13.5		Marchew jadalna	31 października
14.	Warzywa dyniowate:		
14.1		Dynia	31 października
14.2		Kabaczek	10 września
14.3		Ogórek gruntowy	10 września
15.	Warzywa kapustne:		
15.1		Kapusta głowiasta	30 listopada
15.2		Kapusta brukselka	10 października
15.3		Kalafior	31 października
15.4		Gorzycza	31 sierpnia
16.	Warzywa czosnkowate:		
16.1		Cebula	15 września
16.2		Por jary, por ozimy	25 listopada
17.	Motylkowe:		
17.1		Lucerna	31 października
17.2		Koniczyna	31 października
18.	Trawy:		
18.1		Trawy na nasiona	15 września
18.2		Trawy na zielonkę	31 października
19.	Pozostałe:	Łąki i pastwiska	10 listopada

SZKODY, ZA KTÓRE ODPOWIADA SKARB PAŃSTWA

USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 92, poz. 880 z dnia 30 kwietnia 2004r.)

Rozdział 10 Skutki prawne objęcia ochroną

Art. 126.

1. Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez:

- 1) żubry - w uprawach, płodach rolnych lub w gospodarstwie leśnym;
- 2) wilki - w pogłowie zwierząt gospodarskich;
- 3) rysie - w pogłowie zwierząt gospodarskich;
- 4) niedźwiedzie - w pasiekach, w pogłowie zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych;
- 5) bobry - w gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim.

2. Odpowiedzialność, o której mowa w ust. 1, nie obejmuje utraconych korzyści.

3. Oględzin i szacowania szkód, o których mowa w ust. 1, a także ustalania wysokości odszkodowania i jego wypłaty, dokonuje wojewoda, a na obszarze parku narodowego dyrektor tego parku.

4. Właściciele lub użytkownicy gospodarstw rolnych i leśnych mogą współdziałać z wojewodą, a na obszarze parku narodowego - z dyrektorem tego parku, w zakresie sposobów zabezpieczania upraw i płodów rolnych, lasów oraz zwierząt gospodarskich przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta, o których mowa w ust. 1.

5. Współdziałanie, o którym mowa w ust. 4, może obejmować budowę urządzeń lub wykonanie zabiegów zapobiegających szkodom, finansowane z budżetu właściwego miejscowo dyrektora parku narodowego lub wojewody, w ramach zawartych umów cywilnoprawnych.

6. Odszkodowanie nie przysługuje:

- 1) osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa;
- 2) jeżeli poszkodowany:
 - a) nie dokonał sprzętu upraw lub płodów rolnych w ciągu 14 dni od zakończenia zbiorów tego gatunku roślin w danym regionie,
 - b) nie wyraził zgody na budowę przez wojewodę lub dyrektora parku narodowego urządzeń lub wykonanie zabiegów zapobiegających szkodom;
 - 3) za szkody:
 - a) powstałe w mieniu Skarbu Państwa, z wyłączeniem mienia oddanego do gospodarczego korzystania na podstawie Kodeksu cywilnego,
 - b) nieprzekraczające w ciągu roku wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na jeden hektar uprawy,
 - c) w uprawach rolnych założonych z naruszeniem powszechnie stosowanych wymogów agrotechnicznych,
 - d) wyrządzone przez wilki, niedźwiedzie lub rysie w pogłowie zwierząt gospodarskich pozostawionych, w okresie od zachodu do wschodu słońca, bez bezpośredniej opieki.

7. Szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne, występujące w parkach narodowych, strefach ochronnych zwierząt łownych oraz w rezerwach przyrody szacuje się oraz dokonuje wypłaty odszkodowań według zasad określonych w rozdziale 9 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 372 i Nr 113, poz. 984).

8. Szacowanie szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne w strefie ochronnej zwierząt łownych należy do zadań Służby Parku Narodowego, a w rezerwach przyrody - do sprawującego nadzór nad rezerwatem.

9. Odszkodowania za szkody spowodowane przez zwierzęta łowne w strefie ochronnej zwierząt łownych są pokrywane ze środków parku narodowego, a za szkody spowodowane w rezerwach przyrody - ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest wojewoda.

10. W sprawach spornych dotyczących wysokości odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta, o których mowa w ust. 1, orzekają sądy powszechne.

11. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy szacowaniu szkód oraz sposób wypłaty odszkodowań za szkody, o których mowa w ust. 1, a także wzory dokumentów dotyczących szacowania szkód i wyliczania odszkodowań oraz terminy zgłoszenia i szacowania szkody, kierując

się potrzebą dokonywania oceny rzeczywistej szkody oraz przyjęcia wysokości wyceny szkody według cen rynkowych.

12. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż wymienione w ust. 1 gatunki zwierząt chronionych wyrządzających szkody, za które odpowiada Skarb Państwa, kierując się potrzebą utrzymania ochrony gatunkowej zwierząt zagrożonych wyginięciem i wyrządzających szkody w gospodarce człowieka.

Wzór wniosku o odszkodowanie za szkody wyrządzone przez bobry

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
ul. 28 czerwca 1956, nr 223/229
61-485 Poznań**

**WNIOSEK
O ODSZKODOWANIE ZA SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ BOBRY**

1. Imię i nazwisko poszkodowanego:
- Adres do korespondencji:
 miejscowość:, nr domu:
- kod pocztowy:, poczta:
- gmina:, telefon:
2. Miejsce wystąpienia szkody
 powiat:, gmina:
- obręb ewidencyjny:, nr działki:
3. Poszkodowany jest:
 właścicielem , użytkownikiem - podać formę prawną:
4. Rodzaj użytku gruntowego, na którym wystąpiła szkoda:
 rola , pastwisko , łąka , zadrzewienia, zakrzaczenia , las , staw rybny ,
 inne - podać jakie:
5. Termin powstania szkody:
6. Opis szkody:

.....
(data, miejscowość)

.....
(podpis wnioskodawcy)

Do wniosku należy dołączyć:

- fragment mapy ewidencyjnej z działką, na której wystąpiła szkoda,
- aktualny wypis z rejestru gruntów,
- odpis z ksiąg wieczystych,
- umowa dzierżawy w przypadku dzierżawienia działki,
- upoważnienie od ewentualnych współwłaścicieli,
- w przypadku szkód wyrządzonych w obwałowaniach stawów rybnych pozwolenie na budowę lub pozwolenie wodno-prawne w przypadku korzystania z wód płynących.

Rolniku pamiętaj!

1. Masz prawo do odszkodowania – korzystaj świadomie z dostępnych środków prawnych w czasie procedury szacowania szkód łowieckich.
2. Przestrzegaj ściśle procedur zgłaszania szkód i zgłaszania terminu zbioru na piśmie za potwierdzeniem odbioru.
3. Zgłaszaj szkody do właściwej osoby, którą koło łowieckie ma wskazać do wiadomości gminy i izby rolniczej.
4. Gromadź wszelkie dowody związane z wystąpieniem szkody, w szczególności zdjęcia, nagrania video, faktury zakupu środków produkcji, faktur sprzedaży produktów rolnych, starannie wypełniaj ewidencję zabiegów ochrony roślin.
5. Nie wdawaj się w niepotrzebne dyskusje z przedstawicielami kół łowieckich, bo prowadzi to eskalacji konfliktu i nieprzewidzianych zdarzeń.
6. Nie wahaj się zgłaszać każdej kolejnej szkody na tym samym polu, w pełnej procedurze.
7. Zapraszaj przedstawiciela Izby Rolniczej do udziału w szacowaniu szkód.
8. Śmiało wznosź uwagi do protokołu szacowania, dopilnuj aby były wpisane. Uważnie czytaj protokół szacowania, zanim go podpiszesz.
9. Żądaj kopii protokołu po każdym szacowaniu szkody – masz do tego prawo.
10. Tylko konsekwentna i godna postawa w obronie swoich interesów może doprowadzić do unormowania relacji z myśliwymi.